

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra DEN DANSKE SAG

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 40.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig10val-shoot-idm139947088471792/facsimile.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Det Danske Sag

Piller af de gamle Vindfælder; men jeg fristes langt snarere til at holde en sørgelig Lig-Prædiken over »Danmarks Rige« som vor gamle Oldemoder, død i Brude-Sengen, kun skulde dele med sin Arve-Fiende »Holsten-Gottorp«, og at spase hendes gamle Tvillinger »Dansken og Dansk heden« en ligesaa sørgelig Hælsot i deres ubarmhertige Stiffaders Fæhrus. Ja, det fristes jeg til ved Nytaaret 1855, men jeg gjør det dog ingenlunde, vel tildeels fordi jeg veed, at ingen Taarer er værre stædte eller visære spildte end dem, man oversvømmer Papiret med i skrevne Lig-Prædikener, men dog især, fordi jeg selv under de meest fortvivlede Omstændigheder har beholdt og skal, med Guds Hjælp, til min sidste Stund beholde et langt lysere Haab, end som saa, om vort elskede Fæderneland. Dette mit Danske Haab har vel i det Nærværende ingen anden Grund end min Tro paa Guds Naade og det Danske Folks Livsalighed, men det har dog fra Arilds-Tid en forsvarlig Grund i den Kiendsgierning, at hvor sort det end mangen Gang, i Løbet af et Par Aartusinder, har seet ud for det lille Danmarks Rige, saa har det dog hidtil altid klaret op igjen, før man vidste det, ja, ei sjælden naar det mindst ventedes, og til denne store Kiendsgierning hører jo ogsaa det lille Træk i den senest forbigangne Tid, at det forhærdede, sammenfrosne Januar-Ministerium, ved et ganske uventet Tøbrud i December blev til Vand og til Vind, hvorefter det var sammensat.

Skjøndt jeg derfor slet ikke kan finde vort seneste Minister-Skifte glædeligt i den Mening og Udstrækning, at det derved klarede op til en ny Dag for Danmarks Rige og den Danske Sag, saa finder jeg det dog forsaavidt glædeligt, som det var et »Skifte«, da vi havde det allerværste Ministerium, vi kunde hjemsøges med under Solen, og havde næsten ikke mindste Udsigt til Skifte, førend den ene efter den anden døde af Alderdom og blev da ventelig afløst med en nybagt Minister af samme Skuffe. Det uventede Minister-Skifte i Slutningen af forrige Aar, endnu førend Ørsted, som den Ældste, døde efter Naturens Orden, det er da virkelig for saavidt en glædelig Begivenhed, som det i mine Øine klarlig viser, at endnu i December 1854 havde Vorherre ikke glemt det lille, skrøbelige Danmarks Rige og hvad dertil hører, og endnu var Haab ikke blevet døet for det lille hjertelige, men altfor let modfaldne, og altfor søvnige Folks Suk, der vel ikke turde lukke sine Øine op og see, hvilken bundløs Afgrund det slæbdes hen til, men føde dog, det slæbdes med ubarmhertige Hænder til hvad Hjertet

Den Danske Sag

maatte grue for; thi naar kun Vorherre kommer os ihu, naar kun det samme vise og kjærlige Forsyn, som hidtil har vaaget over det lille Danmarks Rige og styret, som Daarers Formyndet, for det lille barnlige, men ogsaa meget barnagtige Danske Folk, fremdeles vil vaage over os og styre for os, da er jeg sikker paa, det har ingen Nød, vi gaaer jo baade Sygen og Skjærsilden taalelig igjennem, skøndt der seer sort ud, ja, saa sort, at vi egenlig seer »hverken Dag eller Dørl»

Men det forstaaer sig selv, det gjælder ligesaa vel om et heelt Folk og Rige, som det gjælder om Enhver af os og enhver Husbond med sit Huus, at hvem der ikke selv vil hjælpe til, det lidt, han kan, han staaer ikke til at hjælpe, enten for Gud eller Mennesker, og med et Folk og Rige er dette endnu klarere end med nogen Enkeltmand og hans Huus, fordi Forholdene er større og langt mere iøinefaldende. Saae vi nu en stakkels Enkemand, der uheldigvis var blevet skilt fra sin Kone, ikke ved det Vorherre tog hende, men derved, at hans arrigste Fiende dels lokkede og dels truede hende til at være sin Frille, saae vi en saadan stakkels Enkemand i den fortvivlede Stilling, at de, der kaldte sig hans gode Venner, vilde dels lokke og dels true ham til at brække sit eget Huus ned og sætte Alting til paa at bygge et større, splinternyt, hvori han skulde boe sammen med sin forrige Kone og med hendes Forfører og Tyrann, for derved vel at lægge sin Forsønlighed og Sagimodighed for Dagen, i det Haab, at enten døde vel Forføreren en af Dagene, eller maaskee blev han ved et stort Mirakel skabt om, saa Enkemanden fik to Koner for een, see, da maatte vi jo vel beklage den stakkels Enkemand og inderlig ønske ham ud af den gruelige Klemme, men vi maatte dog sige, at satte han sig ikke med Hænder og Fædder mod hele dette Daarekiste-Værk, da var han moden til Daarekisten og stod ikke til Redning. Men har vi aabne Øine for Menneske-Livet i sine større folkelige Forhold, da seer vi, det er netop noget saadant Splittergalt, med sund Menneskeforstand Ugjortligt, man vil have det Danske Folk til at prøve paa, naar man raader os til, for ikke længer at være skilt fra Sønder-Jylland eller Slesvig, da at tage Holsten med, og opgive hele Danmarks Riges Frihed og Selvstændighed, i det Haab, ved et politisk Giftermaal og Fællesskab med Slesvig-Holsten i en Heelstat, at finde fuld, ja, overflødig Erstatning for hvad vi taber ved at lade det reidgamle Danmarks Rige forvandles til en Provinds i det Nordatlantiske Monarki, der vel, indtil videre skal paa